

УДК 616.127-005.4+616.124.2]-073

Стрес та серцево-судинні захворювання: національна стратегія в сучасних умовах України

Під такою назвою 4 березня 2015 р. у ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска» НАМН України» відбулася науково-практична конференція, присвячена пам'яті академіка М.Д. Стражеска. Фахівці обговорили питання боротьби з посттравматичними стресовими розладами, зумовленими подіями на сході України.

Частина населення України в сучасних умовах перебуває під впливом як гострого, так і хронічного стресу внаслідок подій на сході країни. Бойові дії позначаються на психічному стані людей, які перебувають і в зоні бойових дій, і за її межами.

Згідно з аналізом, проведеним у ННЦ «Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска» НАМН України, в 2014 р. кількість хворих, що звернулися до поліклініки ННЦ, була більшою, ніж у 2013 р., на 1035 осіб, а порівняно з 2012 р. – на 1093. Спостерігають також значне збільшення в 2014 р. кількості випадків госпіталізації у відділення реанімації хворих із гострим інфарктом міокарда – порівняно з 2013 р. на 19,9 %, порівняно з 2012 р. – на 39,3 %. Взагалі за минулий рік суттєво зросла частка тяжких хворих у ННЦ.

Постраждали внаслідок бойових дій – це, насамперед, безпосередні учасники бойових дій, які піддаються впливу надмірних психотравматичних чинників, пролонгованих у часі. Наслідки травми можуть виявитися раптово або через тривалий час, на тлі цілковитого зовнішнього добробуту людини. Виникає дезадаптація, під якою припускається невідповідність між силою чинників, що впливають на психіку людини, і наявних психічних ресурсів, щоб їм протистояти. За даними ВООЗ, депресія посідає четверте місце серед усіх хвороб, а в 2020 р. їй належатиме друге місце в структурі головних причин інвалідності та смертності у світі (на першому – ішемічна хвороба серця).

За результатами роботи конференції затверджено резолюцію:

1. Внести пропозиції щодо номенклатури, класифікації посттравматичних стресових розладів (ПТСР) відповідно до МКХ Х перегляду.

2. Підготувати методичні рекомендації, які передбачають обґрунтоване визначення впливу ПТСР на розвиток серцево-судинних захворювань.

3. Надати пропозиції до МОЗ України щодо формування уніфікованого діагнозу відповідно до МКХ Х перегляду.

4. Запропонувати і занести в план НДР МОЗ та НАМН України тематику, що стосується механізмів розвитку, профілактики, лікування та реабілітації хвороб серцево-судинної системи під впливом ПТСР.

5. Розробити пропозиції щодо формування Національної програми профілактики, лікування і реабілітації населення України в умовах впливу стресових чинників.

6. Розробити і затвердити настанову і протокол діагностики, профілактики та лікування психосоматичної патології на всіх етапах медичної допомоги хворим із серцево-судинними захворюваннями.

7. Запропонувати МОЗ України затвердити на державному рівні заходи щодо охорони психічного здоров'я та психологічної допомоги та створити реабілітаційну базу для хворих із порушеннями психічного здоров'я, які постраждали внаслідок бойових дій.

8. Рекомендувати медичним закладам створити мультидисциплінарні бригади за участю лікарів-психологів для забезпечення комплексної медичної допомоги.

9. Розробити та затвердити методичні рекомендації як скринінговий інструмент раннього виявлення психічних та психологічних проблем у громадян України в сучасних умовах.

10. Відкрити рубрику в науково-практичних виданнях для публікацій, пов'язаних з

діагностикою, профілактикою та лікуванням хворих в умовах впливу стресових факторів.

11. Занести в реєстр науково-практичних заходів на 2016 рік конференції, що стосуються впливу стресових чинників на розвиток серцево-судинних хвороб та психічне здоров'я населення України.